

IEVADRAKSTS

ECB Padome 2005. gada 4. maija sanāksmē nolēma nemainīt minimālo pieteikuma procentu likmi Eurosistēmas galvenajām refinansēšanas operācijām (2.0%). Arī aizdevumu iespējas uz nakti un noguldījumu iespējas procentu likme netika mainīta (attiecīgi 3.0% un 1.0%).

Pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi, Padome joprojām nesaskata būtiskus pierādījumus, ka euro zonā veidotos iekšzemes inflācijas spiediens. Tāpēc Padome nemainīja galvenās ECB procentu likmes. Ārkārtīgi zemās procentu likmes visās termiņu grupās būtiski veicina tautsaimniecības attīstību euro zonā. Vienlaikus nepieciešams arī turpmāk ievērot piesardzību attiecībā uz augšupvērstiem cenu stabilitātes riskiem.

Vispirms – par Padomes novērtējuma pamatā esošo tautsaimniecības analīzi. Jaunākie dati un apsekojumu rādītāji par pašreizējo stāvokli un tautsaimniecības attīstības īstermiņa prognozes kopumā ir negatīvas. Daži iepriekš konstatētie lejupvērstie tautsaimniecības attīstības riski – īpaši saistībā ar ilgstoši augstajām naftas cenām – pēdējos mēnešos ir daļēji īstenojušies.

Vienlaikus tālākā skatījumā nākotnē saglabājas nosacījumi spēcīgākam reālā IKP pieaugumam. Runājot par ārējiem faktoriem, ārējam pieprasījumam arī turpmāk būtu jāveicina euro zonas eksports. Runājot par iekšējiem faktoriem, ļoti labvēlīgajiem finansēšanas nosacījumiem, pašlaik vērojamai stabilajai uzņēmumu peļņai un tālākam uzņēmumu efektivitātes kāpumam vajadzētu stimulēt ieguldījumus. Patēriņa pieaugumam pamatā vajadzētu attīstīties atbilstoši gaidāmajai izmantojamo ienākumu attīstībai. Lejupvērstie riski, kas apdraud tautsaimniecības izaugsmi, joprojām ir saistīti ar naftas cenu dinamiku un globālo nesabalansētību.

Cenu dinamikas jomā saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi SPCI gada inflācija aprīlī, tāpat kā martā, bija 2.1%. Turpmākajos mēnešos SPCI gada inflācija, domājams, saglabāsies šādā līmenī. Algu kāpums pēdējos ceturkšņos joprojām bijis ierobežots, un, ņemot vērā mēreno

tautsaimniecības izaugsmes tempu un vājo darba tirgu, jādoma, ka šī tendence pagaidām saglabāsies. Kopumā, raugoties nākotnē, nav būtisku pierādījumu, ka euro zonā veidotos iekšzemes inflācijas spiediens, tāpēc inflācijai vajadzētu attīstīties atbilstoši cenu stabilitātei.

Taču joprojām pastāv augšupvērsti cenu stabilitātes riski, kas galvenokārt saistīti ar naftas cenu attīstību un to potenciālajām netiešajām sekām, ko var radīt algu un cenu pārmaiņas. Lai to novērstu, sociālajiem partneriem svarīgi arī turpmāk uzņemties tiem uzticēto atbildību.

Monetārā analīze liecina, ka saglabājas spēcīgs monetārais un kreditēšanas pieaugums, lai gan nesenā pagātnē tas bija mērens. Šīs norises galvenokārt atspoguļo euro zonas vēsturiski zemu procentu likmju stimulējošo ietekmi. Tā kā monetāro rādītāju attīstību pēdējos gados galvenokārt noteica M3 vislikvidāko sastāvdaļu kāpums, joprojām iespējami augšupvērsti cenu stabilitātes riski vidējā un ilgākā termiņā.

Apkopojot var teikt – tautsaimniecības analīze liecina, ka iekšzemes inflācijas spiediens joprojām ir ierobežots. Tomēr uzmanīgi jāseko augšupvērstajiem cenu stabilitātes riskiem vidējā termiņā. Salīdzinājums ar monetārās analīzes rezultātiem apstiprina, ka joprojām jāievēro piesardzība attiecībā uz šādu risku īstenošanos. Tāpēc rūpīgi jāseko ilgtermiņa inflācijas gaidām.

Attiecībā uz fiskālo politiku jaunākā informācija un prognozes liecina par nelielu progresu fiskālo neatbilstību samazināšanā euro zonā. Būtiski ir laikus un pilnībā īstenot konsolidācijas plānus. Tas stiprinās ieguldītāju un patērētāju uzticību tautsaimniecības politikas pamatotībai. Vienlaikus ir būtiski noteikti un laikus īstenot pārskatītās Stabilitātes un izaugsmes pakta procedūras, kas drīz stāsies spēkā, lai nostiprinātu ES fiskālās struktūras uzticamību.

Padome vairākkārt iestājusies par strukturālām reformām, lai uzlabotu euro zonas tautsaimniecības izaugsmes potenciālu. Valstu iestādes apzinās strukturālos šķēršļus un ir veikušas būtiskus pasākumus to novēršanai, taču būs vajadzīgas ilgstošas reformas, lai cīnītos ar neizbēgamajiem sarežģījumiem, ko izraisa pasaulē notiekošā pastiprinātā darba dalīšana, straujā tehnoloģiju maiņa un iedzīvotāju novecošana. Ir svarīgi izskaidrot sabiedrībai, ka šīs reformas pakāpeniski nodrošinās augstāku tautsaimniecības attīstību un radīs vairāk darba vietu, un tādējādi pieaugs Eiropas sabiedrības labklājība. Pēdējos gados nenoteiktība saistībā ar strukturālo reformu plānu dažās euro zonas valstīs, šķiet, kavējusi nepieciešamo patērētāju un uzņēmēju konfidences pieaugumu. Skaidra apņemšanās īstenot reformas un to sniegto ieguvumu skaidrojums palīdzēs samazināt šādu nenoteiktību un tādējādi ievērojami palīdzēs uzlabot euro zonas tautsaimniecības attīstības perspektīvas.

Šajā "Mēneša Biļetena" izdevumā iekļauti trīs raksti. Pirmajā rakstā izvērtēta monetārā savienībā pastāvošo reģionālo atšķirību nozīme saimnieciskajā politikā, pievēršot uzmanību inflācijas līmeņu starpības nozīmei euro zonas vienotajā monetārajā politikā. Otrajā rakstā aplūkots konsolidācijas un diversifikācijas apjoms euro zonas banku sektorā. Visbeidzot, trešais raksts atspoguļo pētījumu par to, kā pēdējos gados attīstījušās regulatīvās prasības attiecībā uz korporatīvo vadību.